

Minder jongeren drinken, experimenterend cannabisgebruik blijft aandachtspunt

VAD Leerlingenbevraging peilt naar alcohol,
tabak- en druggebruik jongeren

Brussel, 4 maart 2013 – Sinds het schooljaar 2000-2001 organiseert de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw (VAD) jaarlijks een leerlingenbevraging over alcohol en andere drugs bij jongeren in het secundair onderwijs. De evolutie van die cijfers over de jaren heen toont dat minder jongeren roken en alcohol drinken. We zien ook een dalende trend voor het cannabisgebruik, maar die gaat trager en is minder uitgesproken. Jongeren blijven experimenteren met cannabis. De aangekondigde cannabiscampagne van Vlaams Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeurzen, wil daar een antwoord op bieden.

Vandaag presenteert VAD het rapport van het schooljaar 2010-2011, waarin 25.301 leerlingen uit 48 verschillende scholen deel namen aan de bevraging. De resultaten bevestigen de trends in middelengebruik over de laatste vijf jaar. Het aantal jongeren dat ooit tabak gebruikte, daalde in die periode verder: van 39,4% tot 33,7%. Het laatstejaarsgebruik en regelmatig (wekelijks tot dagelijks) gebruik bleef stabiel. De daling in het gebruik van alcohol zette zich ook door. Het percentage jongeren dat ooit alcohol dronk, daalde van 82,0% in 2005-2006 naar 71,5% in 2010-2011. Voor cannabis zijn de resultaten minder eenduidig. Het aantal leerlingen dat ooit cannabis heeft gebruikt, bleef de laatste vijf jaren schommelen tussen de 16% en 22%.

Cannabis: experiment blijft, gebruik daalt

Tussen het schooljaar 2000-2001 en 2003-2004 gebruikte ongeveer 24% van de leerlingen ooit cannabis, ongeveer 5,5% gebruikte regelmatig. Nadien zette zich een daling in. Vanaf 2004-2005 lag het aantal leerlingen dat ooit cannabis had gebruikt tussen de 16% en 22% en het aantal leerlingen dat regelmatig cannabis gebruikte rond de 3%. De nieuwe resultaten van het schooljaar 2010-2011 volgen die tendens: dat jaar gebruikte 17,2% ooit en 2,5% regelmatig cannabis. Daar moeten twee kanttekeningen bij gemaakt worden. Ten eerste is er wel sprake van een daling, maar een veel kleinere dan die van alcohol en tabak. En ten tweede is dit ook geen stabiele tendens. Zeker niet wanneer het gaat over het aantal jongeren dat experimenteert ('ooit gebruikt'). Dat getal schommelt: de teller ging voor dat ooitgebruik in de laatste drie bevragingen van 18,8% in 2008-2009, over 21,6% in 2009-2010, terug naar 17,2% in de meest recente enquête. Het vraagt dus nog de nodige inspanningen om het gebruik van cannabis blijvend te doen afnemen. De nieuwe cannabiscampagne, die Vlaams Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeurzen aankondigde in december 2012, is dus een zeer welkom initiatief.

Alcohol: mooie totaalcijfers, maar met bedenkingen

Het alcoholgebruik van jongeren is over de hele lijn gedaald. Het aantal jongeren dat ooit alcohol dronk, daalde de laatste vijf jaar van 82,0% naar 71,5%. Ook het aantal leerlingen dat wekelijks tot dagelijks dronk, daalde van 24,0% naar 19,5%. De markantste daling zien we bij 12-14-jarigen. 5 jaar geleden had 71,1% van hen ooit alcohol gedronken, in het schooljaar 2010-2011 was dat nog maar 47,8%. Dit wil zeggen dat jongeren nu ouder zijn wanneer ze de eerste keer alcohol drinken, en dat is een belangrijk aandachtspunt voor VAD. Jongeren zijn namelijk vatbaarder voor de negatieve effecten van alcohol, en bovendien is het bewezen dat hoe vroeger een kind met het drinken van alcohol begint, hoe groter de kans is dat het later een drankprobleem krijgt. De campagne '*Begin niet te vroeg: -16 geen alcohol, -18 geen sterkedrank*', die ondertussen twee jaar loopt, sensibiliseert jongeren, ouders en detailhandel dan ook om die wettelijke leeftijdsgrenzen te respecteren. En hoewel die beginleeftijd nu dus naar omhoog gaat, liggen ook hier nog uitdagingen: 45,8% van de -16-jarigen dronk het jaar voor de bevraging alcohol en 34,5% van de -18-jarigen dronk het voorbije jaar sterkedrank. Ook dat laatste is een aandachtspunt, want sterkedrank wordt vaak in een mix gedronken. Daardoor zijn de jongeren zich minder bewust van de hoeveelheid alcohol die ze drinken en ervaren ze de effecten (te) laat. Deze gegevens tonen dat de toepassing van de wet van december 2009 nog lang niet bereikt is.

Drugbeleid in het secundair onderwijs werpt vruchten af

De VAD ziet in deze leerlingenbevraging positieve evoluties. Minder leerlingen uit het secundair onderwijs roken en drinken, en er zijn minder regelmatige gebruikers van cannabis. De inspanningen om scholen te stimuleren een duidelijk alcohol- en drugbeleid te ontwikkelen en de sensibiliseringscampagnes van de afgelopen jaren lijken dus hun vruchten af te werpen. "Toch moeten we waakzaam blijven," zegt Marijs Geirnaert, directeur van VAD. "Uit de resultaten van deze bevraging blijkt ook dat er nog steeds jongeren zijn die te vaak of te veel drinken en blijft cannabis relatief populair onder de leerlingen. We zijn op de goede weg, maar onze bestemming hebben we nog niet bereikt."

Als bijlage vindt u een Excel-bestand met de resultaten van de bevraging over alcohol, tabak en cannabis.

Voor bijkomende informatie

Marijs Geirnaert, Directeur VAD

marijs.geirnaert@vad.be

Tel: +32 (0) 2 423 03 35

Gsm: +32 (0) 495 36 76 79

Over VAD/De DrugLijn

VAD, de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw, overkoepelt het merendeel van de Vlaamse organisaties die werken rond de thematiek van alcohol, illegale drugs, psychoactieve medicatie en gokken. De vereniging wil vanuit een gezondheids- en welzijnsperspectief de Vlaamse bevolking in het algemeen en intermediairs in het bijzonder deskundiger maken in het omgaan met alcohol en andere drugs. VAD is de partnerorganisatie van de Vlaamse overheid in het kader van het preventiebeleid van alcohol- en andere drugproblemen. De DrugLijn is de publieksservice van VAD.